

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://ace.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر ابیات و عبارات زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید. ۱- باید عقلامونو بریزیم رو هم. ۲- نهاد آن کلاه کی ای بر سرش ۳- از شنیدن اسم شهر، قند در دلم آب می شد. ۴- با تنهایی این کوه مراوده می کند. ۵- لابه‌ی رستم در اسفندیار کارگر نیفتاد. ۶- امیر مسعود شبگیر برنشست. ۷- اختلاف صیادان آن جا متواتر. ۸- زمان فره جوانی را می پژمرد، بر ابروان زیبا شیارهای موازی درمی افکند. ۹- شد یکی دیگر گذشت از نور در خویش را بر شمع زد از دور در ۱۰- دست هوا به رشته‌ی جان بر، گره زدست نزد گره‌گشای هوا می فرستمت ۱۱- عصاره‌ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱
۲	ب) لغت با توجه به ابیات و عبارات زیر، معنی و مفهوم واژه‌های مشخص شده را بنویسید. ۱۲- این قدر <u>مهمل</u> گفت که سررشته‌ی امور از دستمون رفت. ۱۳- بعد هم یک <u>سُقلمه</u> زد به پهلوم. ۱۴- <u>فرض</u> است فرمان بردن از حکم جلودار ۱۵- در ناحیه‌ی <u>شقیقه</u> اش یک سوراخ دیده می شد. ۱۶- هم حرکاتش متناسب به هم هم خطواتش <u>متقارب</u> به هم ۱۷- مردی <u>تذرو</u> کشته را پرواز داده ۱۸- آوای خوش <u>هزار</u> تقدیم تو باد ۱۹- جلادش <u>رسن</u> به گلو افکنده و خبه کرده.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۳	پ) خودآزمایی ۲۰- در بیت زیر قسمت مشخص شده به چه معناست؟ زین نمط بیهوده می گفت آن شبان گفت موسی: با کی استت ای فلان؟ ۲۱- با توجه به بیت «جان گدازی اگر به آتش عشق / عشق را کیمیای جان بینی» شاعر چه چیزی را شرط دست‌یابی به کیمیای عشق می داند؟ ۲۲- با توجه به رباعی زیر شاعر «دل» را محصول چه چیزی می داند؟ از شبنم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد سرنشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فروچکید و نامش دل شد	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم»	

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹			

ردیف	سؤالات	نمره
	۲۳- با توجه به شعر «آفتاب / خار و خس مزرعه‌ی چشم تو» چرا شاعر «آفتاب» را خار و خس چشم جانباز می‌داند؟ ۲۴- در داستان «گاو» چرا شخصیت اصلی، ماجرای ساختگی فرار گاو را باور نمی‌کند؟ ۲۵- از عبارت «مشتی رند را سیم دادند که سنگ زنند» چه پیامی را می‌توان استنباط کرد؟ ۲۶- هدف «بیهقی» از آوردن حکایت‌های مناسب در خلال حوادث چیست؟ ۲۷- با توجه به شعر «ترانه‌ی من» مقصود از «موهبت» چیست؟ «زمان که بخشنده بود، موهبت‌های خویش را تباه می‌سازد.»	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۴	ت) دانش‌های ادبی ۲۸- با توجه به عبارت زیر از داستان «گاو» زاویه‌ی دید داستان را بنویسید. «نزدیکی‌های غروب، کدخدا و اصلان و مشدی جبار برگشتند به «بیل» مردها نشسته بودند کنار استخر، چپق می‌کشیدند.» ۲۹- درس خون خورشید از کدام اثر «پرویز خرسند» است؟ ۳۰- قصه‌ی «موسی و شبان» از کدام دفتر مثنوی مولوی است؟ ۳۱- در عبارت زیر که برگرفته از درس «بخوان» است، یک آرایه‌ی ادبی بیابید. «ماه را در مقابل خود می‌دید که با پای برهنه بر فراز آسمان می‌دوید.» ۳۲- جناس را در بیت زیر بیابید و نوع آن را بنویسید. «جانان من اندوه لبنان کشت ما را / بشکست داغ دیر یاسین پشت ما را» ۳۳- نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) تپه‌ی برهانی (ب) ماه نو و مرغان آواره ۳۴- «محمد بهمن بیگی» در کتاب «بخارای من، ایل من» چه موضوعاتی را به نگارش درآورده است؟ ۳۵- نام دو تن از مشهورترین رباعی‌سرایان تاریخ ادبیات ایران را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۵	ث) درک مطلب ۳۶- در عبارت زیر مفهوم کلی قسمت‌های مشخص شده را بنویسید. «رضا خان - بعید از ما قدرت‌مداران هفت خطه که تو این بازی قهر و آشتی کوتاه بیاییم.» ۳۷- در عبارت «در راه، امیر بر چند تن بگذشت که اسبان می‌کشیدند و می‌گریستند؛ دلش بیچید و گفت: سخت تباه شده است حال این لشکر.» الف) «اسبان می‌کشیدند»، بیانگر چه حالتی است؟ ب) «دلش بیچید»، کنایه از چیست؟ ۳۸- با توجه به عبارت «امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. الف) «از آن جهان آمده» به چه معنایی است؟ ب) معنی «جامه بگردانید» را بنویسید.	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم»	

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://ace.medu.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
	۳۹- عبارت زیر از درس «گل‌دسته‌ها و فلک» بیانگر چیست؟ «دست‌هاشان به اندازه‌ی چوب کبریت دراز شده بود و گل‌دسته را نشان می‌دادند.»	+ / ۲۵
	۴۰- در عبارت زیر منظور از «گل‌ها» چیست؟ «خدا / نه برای خورشید / و نه برای زمین / بلکه برای گل‌هایی که برایمان می‌فرستد / چشم‌به‌راه پاسخ است.»	+ / ۲۵
	۴۱- در بیت «تا نگردي بی‌خبر از جسم و جان / کی خبر یابی ز جانان یک زمان»، منظور از «بی‌خبر گشتن از جسم و جان» چیست؟	+ / ۲۵
	۴۲- «حلقه‌ی در شدن» در بیت زیر بیانگر چه مفهومی است؟ «هر که شدت حلقه‌ی در، زود برد حلقه‌ی زر خاصه که در باز کنی، محرم دروازه شود»	+ / ۲۵
	۴۳- کنایه‌ی به کار رفته در مصراع اول بیت زیر چه مفهومی دارد؟ «بازکشید از روش خویش پای در پی او کرد به تقلید جای»	+ / ۲۵
	۴۴- با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «مردی صفای صحبت آینه دیده از روزن شب، شوکت دیرینه دیده»	+ / ۲۵
	الف) منظور از «روزن شب» چیست؟	+ / ۲۵
	ب) «شوکت دیرینه» به چه معنایی است؟	+ / ۲۵
	۴۵- مصراع دوم بیت زیر بیانگر چه مفهومی است؟ «هم در آن پا برهنه جمعی را پای بر فرق فرقدان بینی»	+ / ۲۵
	۴۶- با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «مجموعه‌ای می‌بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد.»	+ / ۲۵
	الف) منظور از «مجموعه» چیست؟	+ / ۲۵
	ب) «بار امانت» از نظر عرفا چه مفهومی دارد؟	+ / ۲۵
۶	ج) حفظ شعر ۴۷- هاتف آن روز به من این دولت داد ۴۸- دین و دل به یک دیدن باختیم و خرسندیم ۴۹- چندین که برشمردم از ماجرای عشقت ۵۰- خاک بغداد به مرگ می‌گرید ۵۱- من اگر کام‌روا گشتم و خوشدل چه عجب ۵۲- خیمه‌ی انس مزن بر در این کهنه رباط	+ / ۲۵ + / ۲۵ + / ۲۵ + / ۲۵ + / ۵ + / ۵
	«شکوفه‌های دانش در وجودتان پربار باد»	جمع نمره
		۲۰

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در (دی ماه) سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۴	ت) دانش های ادبی ۲۸- سوم شخص یا دانای کل (۰/۲۵) ۲۹- آن جا که حق پیروز است (۰/۲۵) ۳۰- دفتر دوم (۰/۲۵) ۳۱- تشخیص یا استعاره (۰/۲۵) ۳۲- کشت و پشت (۰/۲۵) جناس ناقص (۰/۲۵) ۳۳- الف) حمید رضا طالقانی (۰/۲۵) رابیندرانات تاگور (۰/۲۵) ۳۴- دوره های کودکی و نوجوانی خود (۰/۲۵) فراز و فرود تاریخ معاصر ایل قشقایی (۰/۲۵) ۳۵- خیام، عطار، مولانا (۵/۰) (ذکر دو مورد کافی است).	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۵	ث) درک مطلب ۳۶- نهایت نیرنگ بازی (۰/۲۵) سیاست (برخورد حکومت با مردم) (۰/۲۵) ۳۷- الف) ناتوانی اسبها در ادامه ی حرکت (۰/۲۵) (ب) ناراحت شد. (۰/۲۵) ۳۸- الف) از مرگ نجات یافته (۰/۲۵) (ب) لباس هایش را عوض کرد. (۰/۲۵) ۳۹- فاصله یا ارتفاع (۰/۲۵) ۴۰- نعمت ها یا خوبی ها (۰/۲۵) یا هر پاسخ مناسب دیگر، ذکر یک مورد کافی است. ۴۱- مردن یا فناء فی الله (۰/۲۵) یا هر پاسخ مناسب دیگر ۴۲- متوسل شدن یا مطیع محض شدن (۰/۲۵) ۴۳- ترک کردن یا منصرف شدن (۰/۲۵) ۴۴- الف) عصر ستم و بیداد (۰/۲۵) (ب) گذشته ی درخشان اسلام (۰/۲۵) ۴۵- اوج، عزت، کمال (۰/۲۵) و یا هر پاسخ مناسب دیگر ۴۶- الف) کالبد یا جسم انسان (۰/۲۵) (ب) عشق (۰/۲۵)	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵
۶	ج) حفظ شعر ۴۷- مژده ی (۰/۲۵) ۴۸- عشق (۰/۲۵) ۴۹- دل (۰/۲۵) ۵۰- خلفا (۰/۲۵) ۵۱- مستحق بودم و این ها به زکاتم دادند (۰/۵) ۵۲- که اساسش همه بی موقع و بی بنیاد است (۰/۵)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵
	جمع نمره	۲۰

همکاران گرامی، خسته نباشید

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در (دی ماه) سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	با تشکر از دقت نظر همکاران محترم، راهنمای زیر جهت هماهنگی و سهولت در تصحیح به خدمت شما ارائه می گردد. به پاسخ های درست و مشابه نمره تعلق می گیرد. الف) معنی و مفهوم شعر و نثر ۱- باید با هم، هم فکری کنیم. (۰/۲۵) ۲- آن کلاه پادشاهی را بر سرش گذاشت. (۰/۲۵) ۳- با شنیدن اسم شهر خوشحال می شدم. (۰/۲۵) ۴- با تنهایی کوه دوستی (رفت و آمد) می کند. (۰/۲۵) ۵- التماس (خواهش) رستم (۰/۲۵) در اسفندیار اثر نکرد. (۰/۲۵) ۶- امیر [مسعود] صبح زود (۰/۲۵) سوار [بر اسب] شد. (۰/۲۵) ۷- رفت و آمد (۰/۲۵) سیادان در آن جا پی در پی بود. (۰/۲۵) ۸- زمان شکوه جوانی را (۰/۲۵) از بین می برد. (۰/۲۵) بر ابروهای زیبا چین و چروک می اندازد. (۰/۲۵) ۹- یکی دیگر از پروانگان رفت (۰/۲۵) از نور عبور کرد (۰/۲۵) و از دور خودش را به آتش شمع زد. (۰/۲۵) ۱۰- هوا و هوس خود را به رشته ی جان گره زده است. (۰/۵) (ای صبح دم) تو را نزد گره گشای عشق (خدا) می فرستم که مرا از بند هوی و هوس برهاند. (۰/۵) ۱۱- شیرهی درخت انگور با قدرت او (خداوند) عسلی برگزیده شده است (۰/۵) و هستهی خرمایی با پرورش او به نخلی بلند تبدیل شده است. (۰/۵)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱
۲	ب) لغت ۱۲- کلام بی معنی و بیهوده (۰/۲۵) ۱۳- ضربه با گوشه ی مشت، آرنج یا دست که معمولاً برای هشدار دادن زده می شود. (۰/۲۵) ۱۴- واجب گردانیدن، تعیین گردیدن. (۰/۲۵) ۱۵- گیج گاه، قسمت فوقانی خارجی استخوان سر (۰/۲۵) ۱۶- نزدیک شونده، همگرا (۰/۲۵) ۱۷- قرقاول، نام پرندهای (۰/۲۵) ۱۸- بلبل، عنده لب (۰/۲۵) ۱۹- طناب، ریسمان (۰/۲۵)	۲
۳	پ) خود آزمایی ۲۰- با چه کسی سخن می گویی؟ (۰/۵) ۲۱- جان گداختن به آتش عشق (مصراع اول) یا عاشق شدن با تمام وجود (۰/۵) ۲۲- عشق یا روح الهی (خدا) (۰/۵) ۲۳- زیر فروغ معنوی (بصیرت) چشم جانباز را بر آفتاب ترجیح می دهد. (یا هر پاسخ مشابه دیگر) (۰/۵) ۲۴- فقر، یا دل بستگی عمیق به گاو (۰/۲۵) ۲۵- محبوبیت حسنک (۰/۲۵) ۲۶- ایجاد نشاط و رغبت یا بیداری و عبرت (۰/۲۵) ذکر یک مورد کافی است. ۲۷- جوانی یا نعمت (۰/۲۵)	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
	«ادامه در صفحه ی دوم»	